

SETKÁNÍ ROZHODCŮ

Rozhodčího soudu při Hospodářské komoře České republiky a Agrární
komoře České republiky

20. listopadu 2018

Kaiserštejnský palác, Malostranské náměstí 37/23, Praha 1

Dne 20. listopadu tohoto roku se uskutečnilo Setkání rozhodců na již tradičním místě – v Kaiserštejnském paláci. Akce se zúčastnilo téměř 150 rozhodců zapsaných na Seznamu rozhodců Rozhodčího soudu při Hospodářské komoře České republiky a Agrární komoře České republiky, dále jen „Rozhodčí soud“.

Za Agrární komoru České republiky se Setkání rozhodců zúčastnil pan Ing. Václav Suchan, CSc., MBA, ředitel úřadu Agrární komory České republiky.

Úvodní slovo přednesla paní prof. JUDr. Marie Karfíková, CSc., předsedkyně Rozhodčího soudu, obsah jejího projevu naleznete připojený k tomuto dokumentu. Na úvodní projev paní předsedkyně Rozhodčího soudu navázala paní JUDr. Marie Moravcová, tajemnice Rozhodčího soudu, se statistickými údaji rozhodčího řízení za rok 2018. Pan JUDr. Petr Hostaš, člen předsednictva Rozhodčího soudu, informoval o Kolegiu rozhodců, které slouží jako platforma pro diskusi rozhodců nad právními otázkami souvisejícími s jejich rozhodovací činností, dále ke sjednocování rozhodovací praxe rozhodčího soudu a vytvoření „vzorových“ rozhodnutí, sloužících k uveřejnění spolu s právní větou tak, aby se každý mohl seznámit s vybranými rozhodnutími Rozhodčího soudu, která jinak podléhají přísným zásadám nevěřejnosti rozhodčího řízení a mlčenlivosti rozhodce. Na závěr vystoupil se svým příspěvkem pan JUDr. Vojtěch Trapl, místopředseda Rozhodčího soudu, který se věnoval otázce vázanosti stran rozhodčí smlouvou v případě postoupení pohledávky.

Na fotografii zleva: JUDr. Marie Moravcová, tajemnice Rozhodčího soudu, Ing. Václav Suchan, CSc., MBA, ředitel úřadu Agrární komory České republiky a Ing. Jan Ptáček, CSc., člen předsednictva Rozhodčího soudu.

Projev předsedkyně Rozhodčího soudu při zahájení Setkání rozhodců 2018

Vážené kolegyně a kolegové,

je to dnes již potřetí, kdy mám tu čest a možnost před Vás předstoupit na tomto místě a v této pozici. Jsem tomu ráda, byť současně musím přiznat, že předchozí dva a půl roky nebyly pro mě vůbec lehké.

Dovoluji si však na tomto místě prohlásit věc, která Vás bude nepochybně šokovat.

Rozhodčí řízení je u nás ve vynikajícím, ba co víc, ve fantastickém stavu.

Než začnete na protest proti těmto slovům vstávat a opouštět tyto krásné prostory, v nichž se scházíme tradičně, dovoluji mi, abych volně interpretovala něco, co Vám bude jistě připadat velmi známé.

Ve srovnání se situací před deseti lety počet sporů poklesl na něco mezi jednou pětinou až jednou šestinou. Především, jak je všeobecně známo, odpadly spotřebitelské spory. Resort dopravy, pod který spadají především železnice a dálnice, zakázal uzavírání rozhodčích smluv. Rozhodci zapsaní na seznamu rozhodců si stěžují, že ještě před nedávnem měli paralelně třeba šest sporů, v současnosti již dlouho nedostali žádný spor. Mladí rozhodci, nebo mladí právníci, kteří by se rádi jako rozhodci profilovali, jsou rozčarováni. Toto Vám jistě připadá velmi známé.

Toto jsou však slova, která mi byla nedávno interpretována z Polska a která charakterizují institucionalizované rozhodčí řízení v POLSKU.

Státní orgány ostentativně odmítají rozhodčí řízení. Toto se týká BULHARSKA. V Bulharsku byla dokonce vedena velká diskuse, s vysokou mírou veřejné podpory, o sankcionování rozhodců za jejich chybnou aplikaci práva, a to prostřednictvím ministerstva spravedlnosti. Bulharští zákonodárci tuto ideu opustili jen proto, že nakonec narazili na ústavní překážky.

Takto bych mohla pokračovat. Jen pro srovnání uvedu několik dalších čísel:

Stálý rozhodčí soud u CHORVATSKÉ hospodářské komory: nápad od čtvrtého čtvrtletí 2017 do konce třetího čtvrtletí 2018: přesně 100 sporů.

ESTONSKO: nápad za rok 2017 – 22 sporů, dosavadní nápad za letošní rok – 10 sporů.

FINSKO: druhý nejstarší stálý rozhodčí soud na světě, který nedávno slavil sté výročí, a který je spolu se švédským SCC považován ve Skandinávii za vynikající rozhodčí instituci, má v podstatě stabilní nápad za posledních deset let, bez větších propadů cca mezi 50 do 80 (rok 2017 – 79 sporů).

RUMUNSKO – rozhodčí soud za letošní rok celkem pouhých 88 sporů, extrémní propad.

MOLDAVSKO – jeden z mála soudů, u kterých není vykázán velký propad – loňský nápad 127 sporů, dosavadní letošní nápad 127 sporů.

Moskevský MKAS, jako jeden z velmi renomovaných mezinárodních rozhodčích soudů na světě, zaregistroval za rok 2017 pouhých 358 sporů, a to včetně cca 130 sporů tuzemských, které podle nové ruské úpravy převzal do své příslušnosti teprve před dvěma lety. Opět obrovský propad.

Pojďme, ale trochu jiným směrem. Vídeňský VIAC, zaregistroval v roce 2017 počet nových sporů pouhých 43, ano pouhých 43 nových sporů. Nejhorší výsledek za mnoho let a statisticky extrémní propad.

Z pouhého statistického vyjádření co do počtu nápadu u našeho rozhodčího soudu, přičemž toto neuvádím jen proto, že mám blízko k finančnímu právu, kterému jsou „čísla“ vlastní, pak vyplývá, že jsme stálou rozhodčí institucí se zřejmě třetím až čtvrtým největším nápadem na světě, a to po pařížském ICC, americkém AAA a pravděpodobně šanghajském CIETACu, přičemž ani s jednou z těchto institucí se zřejmě nelze srovnávat. Rozhodčí řízení je v Číně politicky podporováno a přece jen čínský trh je specifický.

Pokud jde o region východní, střední a jižní Evropy, pak naprostý propad rozhodčího řízení v posledních letech je většinou zdůvodňován a charakterizován takto:

- vysoká míra zneužívání rozhodčího řízení v posledních dvou dekadách,
- spotřebitelské spory, které byly v posledních letech nakonec z důvodu politických tlaků vyloučeny z rozhodčího řízení,
- problémy s rozhodčím řízením s účastí státu, když vedle dříve zmiňovaného polského příkladu mohu zmínit třeba Maďarsko, kde uzavírání rozhodčích smluv státním sektorem bylo dokonce vyloučeno zákonem, který nabyl účinnosti teprve nedávno.

Osobně jsem přesvědčena, že rozhodčí řízení se v našich zemích rozvinulo po roce 1990 tak rychle spíše jako protest proti neprůchodné, těžkopádné a neodborné veřejnoprávní justici. Problémy v justici sice přetrvávají, ale ony se i soudy mnoho naučily a veřejnost minimálně průběžně sleduje vývoj, který přece jen jako pozitivní označit lze. My, ve smyslu rozhodčího řízení v našich zemích, jsme ale vlastně nic nezměnili. My se neučíme a nepřizpůsobujeme.

Konkrétní stav, pokud jde o náš rozhodčí soud, bude ještě prezentovat ve svém přednesu paní tajemnice. Bohužel i trend u nás kopíruje přesně, tj. naprosto a zdůrazňují naprosto přesně to, co slyšíme z jiných zemí v regionu.

Mně však dovoluňte vyjádřit se k tomu, co se zrealizovalo, resp. co nás čeká. Nebudu se vracet ke stěhování rozhodčího soudu. Já sama doufám, že tato dosti komplikovaná etapa, kterou se díky přístupu sekretariátu RS podařilo velmi dobře zvládnout, je konečně uzavřena.

Možná si vzpomenete na to, že jako jednu z priorit jsem si při nástupu do funkce vytýčila interaktivní komunikaci s justicí. Začínali jsme v podstatě od nuly. Dnes již aktivně komunikujeme s různými soudy, jakož i s Justiční akademií.

V dubnu letošního roku jsme uskutečnili velkou celodenní konferenci ve spolupráci s Justiční akademií, Nejvyšším soudem, Městským soudem v Praze a Krajským soudem v Praze podle modelu „půl na půl“, tj. polovina účastníků soudci a druhá polovina naši rozhodci. Podle kopií dotazníků vyplňovaných následně soudci, které mi poskytla Justiční akademie, byla tato akce hodnocena právě soudci jen superlativy, přičemž kvalitní hodnocení jsme následně získali i z řady jiných míst, mimo jiné právě v justici, když nadto, a tomu jsme nejvíce rádi, se objevila především taková hodnocení, podle nichž soudci uváděli, že byli některými instituty a jejich aplikací v rozhodčím řízení opravdu překvapeni a takový výklad k nim slyšeli poprvé.

Akci podle stejného modelu nyní již připravujeme na jaro 2019, přičemž místem konání této akce bude Brno.

Dne 5. října 2018 pak Justiční akademie schvalovala a schválila nový vzdělávací plán, do kterého je historicky poprvé jako jedna z oblastí zahrnuto i rozhodčí řízení. V průběhu nadcházejících čtyřech týdnů bych měla absolvovat jednání ohledně odborné spolupráce v oblasti rozhodčího řízení s vedením dvou dalších tuzemských krajských soudů. Jde však o kroky, jejichž efekt se může projevit jen v dlouhodobém výhledu.

Průběžně se snažíme jednat i s některými resorty ohledně podpory rozhodčího řízení. V nejbližší době bych měla právě ohledně rozhodčího řízení jednat s nejvyšším vedením dvou resortů významných pro hospodářský sektor. Stále se však setkáváme s tím, že na některých místech narážíme na naprostou čínskou zeď a striktní odmítání jakékoli komunikace v podobě paušálního odmítání rozhodčího řízení bez ochoty diskutovat.

Velmi důležitá a klíčová je podle mne podpora poskytovaná nyní Českou advokátní komorou. Tak například na přelomu loňského a letošního roku ustavil předseda České advokátní komory zvláštní sekci pro rozhodčí řízení, která je, a to musím zdůraznit, velmi aktivní. Jak jistě většina z Vás zaznamenala, podařil se po více než roční práci zrealizovat projekt monotematického čísla o rozhodčím řízení, které vyšlo v podobě Bulletinu advokacie č. 9 z letošního roku. Šlo spíše o výjimku, když jinak jsou monotematická čísla bulletinu věnována revolučním legislativním změnám.

Problematika rozhodčího řízení bude mandatorně inkorporována do programu školení advokátních koncipientů a momentálně se právě finalizují testové otázky, které se týkají rozhodčího řízení. V tomto ohledu chci a musím využít právě tohoto mého vystoupení, abych předsedovi České advokátní komory panu JUDr. Vladimíru Jirouskovi, který se ostatně při posledním rozšiřování seznamu rozhodců, stal též naším rozhodcem, adresovala své poděkování.

Jak jsem právě zmínila, realizovali jsme významné rozšíření seznamu rozhodců.

K 1. lednu 2018 se rozrostly řady rozhodců na Seznamu rozhodců Rozhodčího soudu, což se projevuje i na obsazenosti tohoto sálu. Ráda bych všechny nově zapsané rozhodce (celkem bylo zapsáno 147 nových rozhodců, z toho 14 zahraničních rozhodců) mezi námi přivítala. Všichni zapsaní rozhodci prošli od začátku roku povinnými školeními od svých zkušenějších kolegů, kterým bych chtěla tímto velice poděkovat za ochotu a spolupráci při organizaci těchto školení (např. JUDr. Ladislav Vostárek, JUDr. Martin Maisner, Ph.D., JUDr. Petr Poledne, JUDr. Petr Hostaš, JUDr. Bohuslav Klein atd....). Všem nově zapsaným rozhodcům děkuji za zájem a těším se na naši budoucí spolupráci. Přeji Vám také hodně štěstí při výkonu Vaší nové funkce.

I přes uvedené rozšíření osobně cítím, že se nám u mnohých sporů rozhodců nedostává. Jde především o rozhodce vysoce odborně profilované v některých oblastech, s vynikajícími jazykovými znalostmi a s mezinárodní reputací.

Rozhodčí soud v poslední době navazuje nové kontakty a také obnovuje již dříve zavedenou spolupráci se zahraničními arbitrážními institucemi ve Východní Asii. Konkrétně Rozhodčí soud podnikl několik kroků v oblasti navazování kontaktů s rozhodčími institucemi v Číně a Vietnamu: Dne 25. září 2018 se v sídle Rozhodčího soudu uskutečnilo setkání zástupců Rozhodčího soudu se zástupci delegace Shanghai Arbitration Commission. Rozhodčí soud při jednání zastupoval doc. JUDr. Vladimír Balaš, CSc., místopředseda RS, JUDr. Vojtěch Trapl, místopředseda RS, JUDr. Martin Maisner, Ph.D. jako rozhodce a zástupce ČAK a dále tajemnice a její zástupkyně reprezentovaly sekretariát RS. Schůzka směřovala zejména k vzájemnému představení obou institucí, jejich fungování a domluvení základních požadavků budoucí spolupráce.

Rozhodčí soud dále v průběhu října a listopadu uzavřel celkem tři dohody o spolupráci, a to konkrétně s China International Economic and Trade Arbitration Commission (sídlící v Hong Kongu), The Hong Kong International Arbitration Centre a v neposlední řadě také s Vietnam International Arbitration Centre. Tímto bych velice ráda poděkovala zástupcům RS, kteří se podíleli na uzavření těchto smluv a reprezentovali Rozhodčí soud při

komunikaci se zahraničními institucemi (zejména JUDr. Ing. Miloš Olík, Ph.D., LL.M., Mgr. Michal Čáp, LL.M. a JUDr. Václav Aubrecht) a dne 8. listopadu 2018 se zástupci Rozhodčího soudu (prof. JUDr. Květoslav Růžička, CSc. a Mgr. Lenka Náhlovská) zúčastnili návštěvy čínské delegace města Xiaomi advokátní kanceláře Dentons (která má svou pobočku právě také v Číně). Zástupci této delegace mimo jiné pracují na založení arbitrážního centra v tomto čtyřmilionovém čínském městě a rádi by v souvislosti s tím blíže spolupracovali právě s Rozhodčím soudem.

Na závěr tohoto svého vystoupení mi dovoluji, abych Vám popřála příjemné setkání a s ohledem na skutečnost, že se již takto společně nesejdeme do konce tohoto roku, dovoluji si Vám popřát krásné prožití svátků vánočních a hodně štěstí, zdraví a pracovních úspěchů v Novém roce.

Děkuji Vám za pozornost.

